

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук
Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРГАНІЧНА ЧАСТИНА ҐРУНТУ

Рівень вищої освіти—перший (освітньо-професійний)

Освітня програма Агрономія

Спеціальність 201 Агрономія

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від “29” серпня 2024_р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Органічна частина ґрунту
Викладач	Григорів Ярослава Ярославівна
Контактний телефон	(0342) 59-61-66; (0342)59-61-72,
E-mail викладача	slava.hryhoriv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Освітній рівень	бакалавр
Обсяг дисципліни	___6___ кредити ЄКТС, 180 год.
Курс / семестр	3/5
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/

2. Опис дисципліни

Дисципліна «**Органічна частина ґрунту**» є вибірковою навчальною дисципліною для студентів спеціальності 201 Агрономія. При вивченні цієї дисципліни студенти зможуть вивчити фізичні властивості ґрунтів, та фізико-хімічні процеси, які протікають у ґрунті.

3. Мета та цілі курсу

Метою дисципліни є поглиблене вивчення груп і фракцій органічної речовини ґрунту, їх властивостей, впливу на родючість ґрунтів і продуктивність агроценозів та обґрунтуванням і розроблення заходів регулювання кількісного і якісного складу. Прогнозування і моделювання гумусного стану ґрунтів залежно від систем обробітку ґрунту і систем удобрення, запроваджених систем землеробства.

Основними завданнями вивчення дисципліни “ Органічна частина ґрунту ” є:

- Провести лабораторний аналіз вмісту гумусу в різних типах ґрунтів.
- Вивчити методики оцінки гумусового стану ґрунту (метод Тюріна, методи хімічного аналізу).
- Проаналізувати вплив різних типів органічних добрив на якісний і кількісний склад органічної частини ґрунту.
- Оцінити зміни органічної частини ґрунту за різних умов (обробіток, внесення добрив, мульчування тощо).
- Розробити рекомендації щодо підтримання оптимального вмісту органічної частини в ґрунтах певного регіону.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК5. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані в галузях сільськогосподарського виробництва.

СК7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.

Програмні результати навчання

ПРН6. Демонструвати знання і розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

ПРН10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

5. Організація навчальної дисципліни

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість
Лекції	30
Практичні заняття	30
Самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс/рік навчання	Нормативна/вибіркова
5	201 Агрономія	3	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	Лаб. роб.	Сам.роб
1. Організми і ферменти та їх роль в ґрунтоутворенні і родючості ґрунтів. Схема визначення групово-фракційного складу гумусу за Кононовою-Бельчиковою.	4	4	15
2. Джерела органічної речовини і процеси її трансформації в ґрунті. Визначення групово-фракційного складу гумусу за методом схемою І. В. Тюріна в модифікації Пономарьової-Плотнікової.	4	4	18
3. Гумус ґрунту, його склад та значення в ґрунтоутворенні і родючості ґрунтів. Встановлення типу гумусу і показників гумусового стану.	6	4	18
4. Показники гумусного стану і балансу гумусу в агроценозах. Розрахунок запасів енергії в гумусі та їх залежність від сівозміни і типу гумусу за С. А. Алєєвим.	4	6	16
5. ЛОР і їх значення для родючості ґрунтів. Баланс гумусу за методикою Г. Я. Чесняка і О. М. Ликова. 3	4	6	18
6. Методи дослідження органічної речовини ґрунту. Забезпечення балансу гумусу в сучасних сівозмінах.	4	4	18
7. Антропогенний вплив на ґрунтовий покрив, наслідки і шляхи запобігання погіршенню стану ґрунтів.	4	4	17

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної	Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи (лютий – червень): 1) активність на практичному занятті – 1 бал; 2) усні відповіді на практичних заняттях з
--	---

дисципліни	використанням презентацій; підготовка доповідей. тощо – максимально - 5 балів (обов'язковою є п'ять оцінок із 7 практичних занять); 3) контрольна робота (письмова форма/дистанційна із використанням комп'ютерних технологій) – максимально 5 балів. 4) самостійна робота – здійснюється як в аудиторний так і поза аудиторний час із наперед визначених робочою програмою тем (максимально -25 балів). Мінімальна кількість балів допуску до заліку – 25 балів Максимальна кількість балів допуску до заліку – 50 балів Залік – 50 балів Підсумкова оцінка – максимум 100 балів (мінімум 50 балів)
Вимоги до письмових робіт	Обов'язковим є написання однієї контрольної роботи. Результат роботи оцінюється максимально - 5 балів. Контрольна робота – охоплює матеріал лекційних тем. Кількість запитань: 4. Запитання відкритого типу (без варіантів відповідей). Час виконання: 80 хв. (в межах семінарського заняття) / або у дистанційній формі із використанням тестових технологій (Структура тесту: Загальна кількість питань - 40; На одне поставлене питання є чотири варіанти відповідей, одна з яких правильна). Критерії оцінювання: Контрольна робота максимально оцінюється у 5 балів. При цьому, 5 балів виставляється, коли усі питання розкриті повністю, наведені конкретні приклади описаних понять та феноменів з ґрунтовним аналізом їх характерних особливостей. 4 бали – питання розкриті не в повній мірі, з мінімальною кількістю прикладів та характерних особливостей, проте студент дав відповіді на всі питання. 3 б. - студент не дав відповідь на два питання, проте дав часткові відповіді на решта питань 2 б. виставляється студенту, який не відповів на жодне питання контрольної роботи або не розкрив зміст жодного із питань.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок, які отримав студент. Студент допускається до підсумкового контролю (залік) за умови виконання усіх запланованих видів робіт і отримання 25 і більше балів (максимально – 50).
Підсумковий контроль	Залік Форма здачі: комбінований
7. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності, Положення про запобігання плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський

	національний університет імені Василя Стефаника». Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; отримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
Відвідування занять	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

8. Ресурсне забезпечення

<ol style="list-style-type: none"> 1. Бацула О. О., Головагов Е. А., Деревянко Р. Г. та ін. Забезпечення бездефіцитного балансу гумусу в ґрунті. К. : Урожай, 1987. 127 с. 2. Веремєєнко С. І. Еволюція, та управління продуктивністю ґрунтів Полісся України. Луцьк, 1997р. 312 с. 4. Горова А. І., Орлов Д. С. Гумінові речовини. – К. : Наукова думка, 1995. 3. Методика моніторингу земель, що перебувають у кризовому стані. Харків: Вид-во ін-ту ґрунтознавства і агрохімії ім. О.Н. Соколовського, 1998. 88с. 4. Горова А. І., Орлов Д. С. Гумінові речовини. – К. : Наукова думка, 1995. 5. ДСТУ 4287: 2004. Якість ґрунту. Відбирання проб. К. : Держстандарт України, 2004. 6 с. 8. ДСТУ 4289: 2004. Якість ґрунту. Методи визначення органічної речовини. К. : Держстандарт України, 2004. 9 с. 6. ДСТУ 4365:2004. Якість ґрунту. Показники родючості ґрунту. Національний стандарт України. Київ : Держспоживстандарт України, 2005. 36с.

Викладач

Ярослава ГРИГОРІВ